

*Вальковець Алла Степанівна,
викладач, Рівненський державний
гуманітарний університет
ORCID: 0000-0002-5912-9891*

СТАН ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ВОЄННИЙ ЧАС В УКРАЇНІ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4320/>

Електронна система публічних закупівель Prozorro це онлайн-платформа, де державні та комунальні замовники оголошують тендери на закупівлю товарів, робіт і послуг, а представники бізнесу змагаються на торгах за можливість поставити це державі. Вона об'єднує понад 35 тисяч державних та комунальних органів влади та підприємств (замовники товарів, робіт та послуг) та близько 250 тисяч комерційних компаній (постачальники) [1].

Дана платформа надає можливості отримати максимальну економію та ефективність, відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель, об'єктивну та неупереджену оцінку пропозицій конкурсних торгів, запобігати корупційним діям і зловживанням, отримати повну звітність і аналіз всіх державних закупівель.

В 2021 році закупівлі через систему перевищили 1,1 трлн грн або 18% ВВП України. За підсумками 2021 року в ній працювало більше 40 тис замовників і більше 260 тис постачальників. Ефективною закупівлею є така, що дозволила купити товар, роботу або послугу вчасно, необхідної якості за найкращою ціною. Ефективність Prozorro прийнято вимірювати такими показниками, як рівень конкуренції чи відносної економії. Остання в 2021 і в 2022 роках складає майже 6%. Це означає, що замовник, провівши тендер, в середньому отримував ціну на 6% нижче від рівня очікуваної вартості.

В 2022 році питання порівняння ефективності закупівель набуло ще більшої актуальності. Якщо в 2021 році на конкурентні закупівлі припало три чверті витраченої замовниками суми (840 з 1,1 млрд грн), 2022 рік – через війну – це лише 12% (100 млн. грн з 270 млрд. грн) [2].

У системі публічних закупівель Prozorro в 2022 році укладено 2,8 млн контрактів на загальну суму 484 млн грн.

З початку 2023 року в системі вже успішно завершилося 2366 аукціонів, які допомогли заробити 897,6 млн гривень у бюджети різних рівнів [3].

Впровадження воєнного стану в Україні стало новим поштовхом до термінових змін та адаптації до нинішніх умов. Ці зміни стосувалися як і сфери законодавчої бази так і до самої процедури проведення торгів. Було зменшено кількість документів, що вимагається від Постачальника, таким чином залучаючи більшу їх кількість, спонукаючи до конкуренції та зниження цінових пропозицій. Також скорочені терміни проходження процедури закупівель, що в свою чергу допомагає швидше здійснювати безпосередню закупівлю товарів або робіт чи послуг. З введенням воєнного стану в Україні основним документом, що регулює діяльність в системі публічних закупівель є Постанова Кабінету Міністрів України № 1178 від 12 жовтня 2022 р зі змінами, а також Постанова Кабінету Міністрів України № 1275 від 11 листопада 2022 року «Про затвердження особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану».

Останні кілька років система активно розвивається і з переходом України у воєнний стан цей процес поглибився і прискорився. Намічені перспективні плани щодо удосконалення роботи та напрацювання стратегій на воєнний та післявоєнний час України, на її відбудову із залученням також і закордонних інвестицій, донорських коштів.

Література:

1. Електронна система публічних закупівель Prozorro. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://prozorro.gov.ua/>
2. Публічний модуль аналітики Prozorro. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bi.prozorro.org/>
3. Річний звіт Prozorro за результатами 2022 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://infobox.prozorro.org/articles/richniy-zvit-prozorro-za-rezultatami-2022-roku>